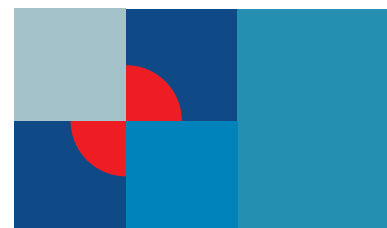

Atlas **GASTROENTEROLOGII KLINICZNEJ**

Alastair Forbes
J. J. Misiewicz
Carolyn C. Compton
Marc S. Levine
M. Shafi Quraishy
Stephen E. Rubesin
Paul J. Thuluvath

Wydanie I polskie
pod redakcją Leszka Paradowskiego

Wydawnictwo Medyczne
Urban & Partner
WROCLAW

SPIS TREŚCI

Przedmowa	ix
Podziękowania	x
Przedmowa do wydania polskiego	xi
PRZEŁYK	I
Przełyk prawidłowy	1
Uchyłki	2
Choroba refluksowa przełyku	3
Przepuklina rozworu przełykowego	7
Zespół mallory'ego-weissa	9
Zapalenie przełyku	9
Przewężenia przełyku	17
Przełyk barretta	17
Rak przełyku	18
Pierścienie i błoniastość przełyku	25
Achalazja wpustu	26
Kurcz przełyku	28
Twardzina układowa (sklerodermia)	29
Żylaki przełyku	31
Atrezja przełyku	31
Ciała obce	32
Piśmiennictwo	32
ŻOŁĄDEK	33
Żołądek prawidłowy	33
Wrzód żołądka	36
Zapalenie żołądka	41
Gastropatia wrotna	53
Rak żołądka	54
Stany przednowotworowe i inne zmiany zwiększające ryzyko przemiany złośliwej	58
Inne guzy żołądka	61
Uchyłki żołądka	63
Wrodzone przerostowe zwężenie odźwiernika	64
Ciała obce i bezoary	67
Żołądek pooperacyjny	67
Piśmiennictwo	67
DWUNASTNICA	69
Dwunastnica prawidłowa	69
Wrzód dwunastnicy	70
Zapalenie dwunastnicy	75

Uchyłki dwunastnicy	77
Polipy i guzy dwunastnicy	77
Schorzenia naczyniowe dwunastnicy	80
Wrodzona niedrożność dwunastnicy	80
Piśmiennictwo	80
JELITO CIENKIE I	81
Jelito cienkie prawidłowe	81
Niedrożność jelita cienkiego	83
Enteropatia glutnozależna – choroba trzewna (celiakia)	85
Zapalenie opryszczkowe skóry duhringa (dermatitis herpetiformis)	90
Guzkowy przerost chłonny (nodular lymphoid hyperplasia)	90
Limfangiektazja jelitowa	92
Abetalipoproteinemia	94
Chłoniak i schorzenia pokrewne	94
Wrzodziejące zapalenie jelita cienkiego	97
Mięsak kaposiego	98
Guzy podścieliskowe jelita cienkiego	99
Rak jelita cienkiego	101
Wtórny czerniak jelita cienkiego	102
Rakowiaki jelita cienkiego	102
Tłuszczakowatość jelita cienkiego	104
Zespół peutza-jeghersa	105
Polipowatość młodzieńcza	106
Uchylek meckela	106
Uchyłkowatość jelita cienkiego i nadmierny rozrost flory bakteryjnej	107
Zespół rendu-oslera-webera (teleangiectasia haemorrhagica hereditaria)	108
Krwawienie utajone z przewodu pokarmowego	109
Rzekoma niedrożność jelita cienkiego	111
Nieprawidłowy zwrot jelita	112
Przepukliny brzuszne zewnętrzne	113
Przepuklina pachwinowa	113
Przepuklina udowa	114
Przepuklina pępkowa	114
Przepuklina w bliźnie pooperacyjnej	114
Niedokrwienie jelita cienkiego	114
Piśmiennictwo	114
JELITO CIENKIE II	115
Biegunka infekcyjna	115
Dur brzuszny	115
Yersinia	115
Brzuszna postać gruźlicy	117
Zakażenia prątkami atypowymi	119
Choroba whipple'a	119
Pasożyty jelitowe	121
Tasiemczyce	125
Zakażenia pierwotniakami jelitowymi	126
Sprue tropikalna	128

Choroba leśniowskiego-crohna	129
Piśmiennictwo	134
OKRĘŻNICA I	135
Prawidłowa okrężnica i odbytnica	135
Zakaźne zapalenie okrężnicy	136
Rzekomobłoniaste zapalenie okrężnicy	146
Zapalenie jelita cienkiego i okrężnicy powodujące martwicę	147
Choroba leśniowskiego-crohna	148
Wrzodziejące zapalenie jelita grubego	151
Nieokreślone mikroskopowe, limfocytowe i kolagenowe zapalenie okrężnicy	161
Niedokrwienne zapalenie okrężnicy	164
Popromienne zapalenie okrężnicy	166
Piśmiennictwo	166
OKRĘŻNICA II	167
Rak okrężnicy i odbytnicy	167
Polipy	169
Inne guzy okrężnicy	185
Choroba uchyłkowa	187
Zapalenie wyrostka robaczkowego	190
Śluzak rzekomy otrzewnej	193
Ciemne przebarwienie (melanoza)	193
Odma śródścienna jelit	194
Gruźlica (endometrioza)	195
Wady naczyniowe	196
Skręt jelita	197
Wgłobienie	198
Choroba hirschsprunga	199
Niedrożność rzekoma, przewlekłe zaparcie i okrężnica olbrzymia nabyta	200
Stany po leczeniu operacyjnym i ciała obce	201
Piśmiennictwo	202
ODBYT, KANAŁ ODBYTU I OKOLICA KROCZA	203
Anatomia kanału odbytu	203
Guzki krwawnicze	203
Szczelina odbytu	205
Choroba leśniowskiego-crohna	205
Ropnie i przetoki	206
Choroby dna miednicy	210
Nietrzymanie stolca	212
Choroby odbytu i odbytnicy przenoszone drogą płciową	213
Kiła	215
Zmiany łagodne i przednowotworowe	215
Wady wrodzone odbytu i odbytnicy	218
Piśmiennictwo	220
TRZUSTKA	221
Anatomia	221
Rozwój embrionalny	221

Zapalenie trzustki	223
Rak trzustki	234
Rak bańki wątrobowo-trzustkowej	237
Włóknienie torbielowate	239
PRAWIDŁOWA WĄTROBA I DROGI ŻÓŁCIOWE. ŻÓŁTACZKA	243
Ukrwienie wątroby	243
Anatomia czynnościowa	249
Żółtaczka	252
ZAPALENIE WĄTROBY. INFEKCJE WĄTROBY	259
Wirusy hepatotropowe	259
Wirusowe zakażenia układowe	261
Bakteryjne zapalenie wątroby	262
Inne zakaźne zapalenia wątroby. Grzybice układowe	264
Aids a wątroba	268
Alkoholowe zapalenie wątroby	269
Polekowe uszkodzenia wątroby	272
Zapalenie wątroby noworodków	274
Przewlekłe zapalenie wątroby	274
Ropnie wątroby	278
Zakażenia pasożytnicze wątroby	280
WŁÓKNIENIE, MARSKOŚĆ	285
I nadciśnienie wrotne	285
Pierwotna marskość żółciowa	297
Wrodzone włóknienie wątroby i torbiele	299
SCHORZENIA METABOLICZNE I NACZYNIOWE WĄTROBY. GUZY WĄTROBY	303
Schorzenia metaboliczne wątroby	303
Choroby naczyniowe	312
Torbiele i guzy wątroby	319
Piśmiennictwo	328
CHOROBY PĘCHERZYKA ŻÓŁCIOWEGO I PRZEWODÓW ŻÓŁCIOWYCH	331
Wprowadzenie	331
Kamienie żółciowe	331
Zapalenie pęcherzyka żółciowego	335
Uchyłki pęcherzyka żółciowego	336
Kamica dróg żółciowych	337
Powikłania chirurgii dróg żółciowych	337
Zaburzenia wrodzone	339
Zapalenie dróg żółciowych	342
Choroba obturacyjna dróg żółciowych	345
Guzy pęcherzyka żółciowego i przewodów żółciowych	346
Skorowidz	355

SKOROWIDZ

Skróty: (r) – rycina

A

Abetalipoproteinemia 92–94
Ablacja endoluminarna 22(r)
Acetylocholina 35
Achalazja 24–28
Actinomyces israelii 143
Agenezja odbytu 218–220(r)
AIDS 11(r), 14(r)–15, 61–62, 96, 98, 119(r),
126(r), 128, 218, 268–269, 345
Alkohol 224, 228(r), 269
Amanityna 271(r)
Amebioza 137–140
Aminotransferazy 271
Amiodaron 271(r)
Amoniak 46
Amyloid 306, 308(r)
Amyloidoza 306
– wątroby 308(r)
Ancylostoma duodenale 122
Anemia hemolityczna 303
Angina brzuszna 114
Angiodysplazja 110, 194(r)
– okrężnicy 196–197
Angiografia 109
– pnia trzewnego 80
– subtrakcyjna 245, 248(r)
– trzewna 31
Angiogram wątroby 342(r)
Antygastryna 37(r)
Aortogram 79(r), 112(r)
APUD 82, 102
Arteriogram wątrobowy 317(r), 320(r), 323(r)
Ascaris lumbricoides 121
Aschoffa-Rokitansky'ego zatoki 336
Aspiryna 41(r), 44(r)
Atrezja dróg żółciowych 340, 344(r)
– dwunastnicy 79(r)
– przełyku 31
AVM (*arteriovenous malformations*) 317
Azatiopryna 132, 224, 271(r)

B

Badania manometryczne 2, 197(r)
– pH-metryczne 11
– scyntygraficzne żołądka 39(r)
Bańka wątrobowo-trzustkowa 76(r)
Barretta przełyk 3, 17–18, 21(r), 56
– – rak 23
– zespół 17(r)
Barwienie Papanicolaou 52(r)
Bassena-Kornzweiga zespół 94
Bąblowica 126, 280

Benoksaprofen 274
Bezoary 67
Białaczka przewlekła limfatyczna 310(r)
Biegunka infekcyjna 115
– krwista 147, 165
– tłuszczowa 85, 94
– wodnista 236
Bilirubina, schemat przemiany 254(r)
Bilirubinemia typu niesprzężonego 252
Billrotha resekcja żołądka 58(r), 64–65
Biopsja wątroby 285, 304
Błoniastość przełyku 25–26
Bowena choroba 215
Ból brzucha 191
– w klatce piersiowej 28
– zamostkowy 7(r)
Brodawczak przełyku 15(r)
Brodawka Vatera 16, 60, 69, 76, 79(r)–80, 224,
244, 331(r), 338
Browicza-Kupffera komórki 250, 283
Brunnera gruczoły 70, 76(r)–78
Bruzdogłowiec szeroki 125
Budda-Chiariego zespół 243, 245(r), 310(r)–313

C

CAH (*chronic aggressive hepatitis*) 276–277
Cajala komórki 144
Campylobacter jejuni 137(r)
Candida 11
Carcinoma scirrhosum 51(r)
Carolego choroba 339–340, 343(r)
Castle'a czynnik 34
Celiakia 85–90
CFTR (*cystic fibrosis transmembrane conductance
regulator*) 239
Chagasa choroba 25(r)–26(r), 143–144
Chilaiditiego objaw 192(r)
Chlamydia trachomatis 214
Chlorpromazyna 271(r), 274(r)
Chłoniak 90
– dwunastnicy 78(r)–79
– jelita cienkiego 93–97
– okrężnicy 183(r), 187
– typu MALT 60(r)
– wątroby 310
– żołądka 59(r), 61–62
Cholangiocarcinoma 351–353
Cholangiografia 334, 337, 339
– u chorych z HIV 268
– wsteczna 331(r), 340(r), 346(r)
Cholangiogram 242(r), 348(r)
Cholecystografia 244, 333
Cholestaza 274, 298
– wewnątrzwątrobowa 257–258

Cholesteroloza pęcherzyka żółciowego 335, 337,
349
Choroba Bowena 215
– Carolego 339–340, 343(r)
– Chagasa 25(r)–26(r), 143–144
– Gauchera 304, 307(r)
– Gierkego 303
– Hirschsprunga 196(r)–200
– Hodgkina 310
– immunoproliferacyjna jelita cienkiego 96
– Leśniowskiego-Crohna 13, 15(r)–16, 48(r)–49,
72(r), 75(r), 101, 118, 128(r)–134,
148–151, 205–206
– łańcuchów alfa 95(r), 97
– Ménériera 45(r), 48(r)–50
– mięśniowa pierwotna wodniczkowa 201
– Niemann-Picka 304, 307(r)
– obturacyjna dróg żółciowych 345–346
– Oslera-Rendu-Webera 78, 80
– Pageta 216(r)
– Recklinghausena 183(r), 185
– refluksowa 3–7, 11
– trzewna 85–90
– uchyłkowa 186(r)–190
– von Gierkego 303
– Weila 263
– Whipple'a 119–121
– Wilsona 271, 286, 289(r), 303, 306
– wrzodowa dwunastnicy 75
– związana z zamknięciem światła naczyń żylnych
wątrobę 313–314
Choroby dna miednicy 210–212
Ciała obce przełyku 31
– – żołądka 66–67
Ciałka Howella-Jolly'ego 86–87
– Mallory'ego 271
Ciemne przebarwienie 193
Cirrhosis 285
Clostridium difficile 146–147
CMV 13–15(r), 144–145, 265(r)
Cowdena zespół 180(r)–181
CPH (*chronic persistent hepatitis*) 276–277
Criglera-Najjara zespół 257(r)
Cronkhite'a-Canady zespół 179(r)–181
Cryptosporidium parvum 127
Cukrzyca 11
Cullena objaw 225
Cytomegalia 47(r), 262
Czapka frygijska 339
Czerniak 59(r)
– jelita cienkiego wtórny 102
– przełyku 22(r)
– przerzutowy 98(r)–99
– złośliwy kanału odbytu 217–218

Czterochlorek węgla 271(r)
 Czynniki Castle'a 34
 – von Willebranda 108

D

Dermatitis herpetiformis 90
 Desmoid 179(r)
 Dieulafoya malformacja 42(r)
 – zespół 40
Diphyllobothrium latum 125
 Dissego przestrzeń 250–252(r), 306, 312
 Dno oka 177(r)
 Drogi żółciowe, anatomia 247(r), 255(r)
 – – choroby pasożytnicze 342
 – – kamica 337
 – – obraz prawidłowy 331
 – – powikłania chirurgii 337–339
 – – zwężenia łagodne 346
 Drożdżycy przełyku 11
 Drummonda tętnica 112–114
 Dubina-Johnsona zespół 257(r)–258
 Duhringa zapalenie skóry 90
 Dukesa klasyfikacja 168(r)
 Duodenogram hipotoniczny 72(r)
 Dupuytrena przykurcz 286, 288
 Dur brzuszny 115
 Dwunastnica 69–80
 – chłoniak 79
 – naczyńniaki 78(r)
 – niedrożność wrodzona 80
 – polipy 77–78
 – prawidłowa 69–70
 – schorzenia naczyniowe 80
 – wrzód 70–73
 – żylaki 78(r)
 Dysfagia 25(r), 28
 Dysplazja 160
 Dystrofia miotoniczna 31

E

Echinococcus 126
 Ehlersa-Danlosa zespół 105(r)
 Elektromiografia 213
 Encefalopatia wątrobowa 290(r)
 Endometrioz 195
 Endoskopia 78, 171
 – kapsułkowa 105, 110
Entamoeba histolytica 137(r)–138, 278
Enterobius vermicularis 124(r)
Enterocytozoon bieneusi 126(r)
 Enterocyty 82, 88
 Enteropatia 49, 90
 – glutenozależna 85–90, 95
 Enteroskop zgłębnikowy 107(r)
 Enteroskopia 109–110
 Epsteina-Barr wirus 16, 98, 261
 ERC (*endoscopic retrograde cholangiography*)
 244, 340
 ERCP 222(r), 224(r), 228–229(r), 232, 234–237,
 343(r), 352
 ERP (*endoscopic retrograde pancreatography*) 230
 Esica, uchylkowatość 185(r)
 EUS (*endoscopic ultrasound*) 337

F

Fala perystaltyczna 1
 Fałdy Kerckringa 224(r)
 FAP (*familial adenomatous polyposis*) 60, 77, 79,
 101, 167, 174–180
 Felty zespół 321
 Fenytoina 271(r)
 Fitobezoar 67
 Flora bakteryjna, nadmierny rozrost 107
 FNH (*focal nodular hyperplasia*) 319

Fundoplikacja Nissena 8(r)

G

Galaktozemia 303, 306(r)
 GALT (*gut-associated lymphoid tissue*) 82
 Gardnera zespół 178
 Gastrektomia 52(r), 67
 Gastroenterostomia 65(r)
 Gastropareza cukrzycowa 63(r)
 Gastropatia 291–292
 – aspirynowa 41(r)
 – wrotna 49(r), 52–53
 – zastoinowa 52
 Gastroplastyka opaskowa 67
 Gastroskopia 56
 Gastryna 34–35, 45(r), 70, 236
 Gauchera choroba 304, 307(r)
 GAVE (*gastric antral vascular ectasia*) 292
Giardia lamblia 91(r), 125(r)–126
 Gierkego choroba 303
 Gilberta zespół 252
 GIST (*gastrointestinal stromal tumors*)
 58(r)–59(r), 97(r), 99, 106(r)
 Givena kapsuła 70(r)
 Glikogen 307(r)
 Glikogenozy 303–304
 Glistnica 121–122
Globus hystericus 29
Glucagonoma 236
 Gluten 85, 90
 Gorączka Lassa 262
 – Q 264, 267(r)
 – żółta 262, 266(r)
 Grelina 35
 Grey-Turnera objaw 225(r)
 Gronko wątrobowe 251(r)
 Gruczolak cewkowo-kosmkowy 170, 175(r)
 – cewkowy 170
 – esicy 211
 – kosmkowy 170–171
 – kosmówkowy 174–175(r)
 – płaski 176(r)
 – wątroby 274(r)–275(r)
 – – obraz TK 318(r)–319
 – ząbkowany 182(r)
 Gruczolaki dwunastnicy 76(r)
 Gruczolakorak jelita cienkiego 97(r), 101
 – przełyku 18
 – wpustu 51(r)
 – żołądka 52(r)
 Gruczolistość okrężnicy 193(r)
 Gruczoły Brunnera 70, 76(r)–78
 – żołądkowe 34
 Gruźlica 2, 49, 142–143, 263
 – postać brzuszna 116–118
 Grzybice układu 264
 Guz desmoidowy 178(r)
 – Klatskina 351(r)
 – trzustki czynny hormonalnie 240(r)
 Guzki krwawnicze 203–205
 – wartownicze 208(r)
 Guzy okrężnicy 185–187

H

Halotan 271(r), 273
 Hartmanna kieszonka 331–332
 HBV 259, 263
 HCC (*hepatocellular carcinoma*) 322–324
 HCV 259, 264, 275, 309
Helicobacter pylori 41, 43, 45(r)–47(r), 56, 59(r),
 61, 67, 70–71, 77
 Hemikolektomia 173(r)
 Hemobilia 339
 Hemochromatoza 286, 288(r), 303, 305(r)

Hemosyderoza 271
 Hemozoina 283–284
Hepatoblastoma 327
 Hepatocyty 251(r)
Hepatoma 322–324
 Hiperbilirubinemia 252, 254
 – typu sprzężonego 257–258
 Hiperplazja guzkowa ogniskowa 319–320(r)
 Hirschsprung choroba 196(r)–200
 Histamina 35
 Histoplazmoza 268(r)
 HIV 13, 15(r)–16, 268
 Hodgkina choroba 310
 Houstona zastawka 210
 Howella-Jolly'ego ciała 86–87
Hymenolepis nana 126

I

Icterus 252
 Ileostomia 159(r)
Ileus biliaris 84
 Infliksimab 132
 Inhibitory MAO 271(r)
 IPSID (*immunoproliferative small intestinal disease*) 96, 98

J

Jelito cienkie 81–114
 – – czerniak wtórny 102
 – – guzy podścieliskowe 99–100
 – – niedokrwienie 114
 – – niedrożność 83–85
 – – – rzekoma 111–112
 – – prawidłowe 81–82
 – – tłuszczak 100(r)
 – czcze 81
 – grube, badanie radiologiczne 171
 – – polip złośliwy 169(r)
 – kręte 81
 – – angiodyspplazja 106(r)
 – nieprawidłowy zwrot 112–113
 Jersinioza 116–117(r)

K

Kamica dróg żółciowych 337
 – pęcherzyka żółciowego 341(r)
 Kamienie żółciowe 85(r), 331–334
 – – przezroczyste 333–334
 – – zwapniałe 332–333
 Kamień kałowy 186(r), 188(r)
 Kanał odbytu 203
 – – gruczolaki 215
 – – nowotwory złośliwe 215–218
 Kaposiego mięsak 61(r)–62, 96(r)–99, 183(r)
 Kapsuła Givena 70(r)
 Kapsułka biopsyjna 88
 – endoskopowa 107(r)
 Karcynoid wyrostka robaczkowego 189–190(r)
 Kaysera-Fleischera pierścień 286, 289(r)
 Kąt żołądka 34(r)
 Kerckringa fałdy 224(r)
 Kępki Peyera 84(r)
 – żółte 256(r), 258
 Kieszonka Hartmanna 331–332
 Kilak 264
 Kiła 215
 – wrodzona 263
 Klasyfikacja Dukesa 168(r)
 Klatskina guz 351(r)
 Klippa-Trenaunaya-Webera zespół 195(r), 197
 Kłykciny kończyste 213–214
 – płaskie 215(r)
 Koilonychia 25
 Kokcydioidomikoza 269(r)

- Kolagen 161(r)
 Kolonoskopia 135–136, 155, 168, 201
 – wirtualna 172(r)
 Komórki Browicza-Kupffera 250, 283
 – Cajala 144
 – G 36(r)–37(r)
 – okładzinowe 34–35(r), 45(r)
 – Panetha 82
 Kompleks von Meyenburga 301(r)
 Kortykosteroidy 271(r)
 Kosmki jelitowe 89
 Kostniak 178
 Krezka 81
 Krwawienie z przewodu pokarmowego 31, 196
 – – – utajone 109–111
 Krwotok 73
 – z żołądka 38
 Kryptosporidia 47(r)
 Kryptosporidioza jelita 126(r)–127
 Krypty Lieberkuehna 70
 Krzywica żółciowa 344(r)
 Kurcz przełyku 26(r)–29
 Kwas foliowy 85, 107, 130
 – solny 34–35, 45(r), 57(r), 70
- L**
 Ladda pasma 108(r)
 – zespół 113
 Laparoscopia 248
 Laser YAG:Nd 20(r)
 Latarjeta nerwy 67
 Leczenie eradykacyjne 62
 Leiomyoma 22(r), 61(r)
 Leiomyosarcoma 99
 Leiszmanioza 284
 Leki przeciwwzapalne niesteroidowe 16(r), 44(r), 70, 107(r), 167
 LES (*lower esophageal sphincter*) 1
 Leśniowskiego-Crohna choroba 13, 15(r)–16, 48(r)–49, 72(r), 75(r), 101, 118, 128(r)–134, 148–151, 205–206
 Leukonychia 286
 Leukoplakia 24(r)–25
 – włochata 14(r)–15(r)
 Lieberkuehna krypty 70
 Limfangiektazja jelitowa 91–94
 Linia Z 2, 4(r), 18
 – zębata 203
 Linitis plastica 51–52(r), 54, 169
 Lipodystrofia jelitowa 119–121
 Lipofuscyna 251
 Loosera-Milkmana strefy 87
- M**
 Malaria 283–284
 Malformacja Dieulafoya 42(r)
 Mallory'ego ciałka 271
 Mallory'ego-Weissa uszkodzenie 8(r)–9
 – zespół 9
 MALT (*mucosa-associated lymphoid tissue*) 61
 Manometr 3
 Manometria 28(r)–29
 – przełykowa 3(r), 24(r), 26–27
 Mantoux próba 117
 Marskość dziecięca Indian 303
 – skrytopochodna 287(r)
 – wątroby 31, 249(r), 285
 – – etiologia 286(r)
 – żółciowa pierwotna 297–299
 Meckela uchyłek 102(r)–103, 106, 109
 Megacolon toxicum 116, 145
 Melanoza 193
 Ménériera choroba 45(r), 48(r)–50
 Metaplazja Barretta 56
 – jelitowa 18, 55(r)
 Metronidazol 138, 146
 Metyldopa 271(r), 273
 Miedź 303
 Mięsak Kaposiego 61(r)–62, 96(r)–99, 183(r)
 Mięsień pierścienno-gardłowy 2, 5(r), 27(r)–28
 Mięśniaki gładkokomórkowe 61
 Mikrokosmki 83(r)
 Mikrosporidioza 126–127
 Miopatia trzewna 64, 108, 111, 199(r)
 Mirizziego zespół 346
 Mocznik 46–47(r)
 Motylca 342
 MRA (*magnetic resonance angiography*) 247
 MRC (*magnetic resonance cholangiography*) 247, 334
 MRCP (*magnetic resonance cholangiopancreatography*) 246–247, 340, 345
 Mukowiscydoza 306
Mycobacterium avium 119(r)
- N**
 Nabłonek przełykowy 4(r)
 Naczyniak dwunastnicy 78(r)
 – okrężnicy 195(r)
 – wątroby 321–322(r)
 Naczyniakowatość krwotoczna wrodzona 315(r)–317
 Nadciśnienie wrotne 50(r), 52, 80, 245, 288, 290–294, 310
 NEC (*necrotizing enterocolitis*) 147–148
Necator americanus 122–123(r)
Neisseria gonorrhoeae 215
 Nerw błędny 34–35
 – Latarjeta 67
 Neuropatia cukrzycowa 64
 – trzewna 111, 201
 Niacyna 103
 Niedobór alfa-trypsyny 305, 307–308(r)
 Niedokrwiłość 25, 122, 168
 – bimorficzna 86
 – hemolityczna 252
 – megaloplastyczna 107
 – niedobarwliwa 73
 – z niedoboru żelaza 25, 85, 196
 – złośliwa 45(r), 56
 Niedrożność dwunastnicy wrodzona 80
 – jelit 83–85, 239
 – rzekoma 108(r), 111–112, 200–201
 – smółkowa 242(r)
 Niemann-Picka choroba 304, 307(r)
 Nietrzymanie stolca 212–213
 Niewydolność serca 313(r)–314
 Nissena fundoplikacja 8(r)
Nodular lymphoid hyperplasia 90–92
 Nowotwory złośliwe brzegu odbytu 218
- O**
 Objaw Chilaiditiego 192(r)
 – Cullena 225
 – doliny 293(r)
 – Grey-Turnera 225(r)
 Odbyt, agenezja 218–220(r)
 – anatomia kanału 203
 – przetoki 206–207
 – ropnie 206
 – zwieracze 203
 Odbytnica 135–136
 – wypadanie 242(r)
 Odma śródścienna jelit 192(r), 194–195
 Odwrócenie trzewi całkowite 113
 Odynofagia 13
 Odźwiernik 34(r)–35, 49
 – zaburzenia drożności czynnościowe 64
 – zwężenie 42(r), 62(r), 74–75
 – – wrodzone przerostowe 63–64
 Ogilwiego zespół 201
 Okrężnica 135–166
 – adynamiczna 199(r)
 – odma śródścienna 192(r)
 – olbrzymia nabyta 200–201
 – prawidłowa 135–136
 – rozszerzenie toksyczne 155, 157
 Oktreotydy 330(r)
 Onychodystrofia 179(r)
 Oslera-Rendu-Webera choroba 78, 80
 Osteomalacja 87–88
 Owrzodzenia 11
 – gruzlicze 143(r)
 – trawienne 16(r), 40(r)
 – żołądka, badanie radiologiczne 39(r)
 Owsica 124
- P**
 Pageta choroba 216(r)
 Palce pałeczkowate 288(r)
 Panetha komórki 82
 Pankreatografia wsteczna 230
 Pankreatogram 222(r)
 Pankreozymina 228(r)
 Papanicolau barwienie 52(r)
 Paracetamol 271(r), 273
 Pasma Ladda 108(r)
 Patersona-Browna-Kelly'ego zespół 25
 PCR (*polymerase chain reaction*) 120, 127
 Pentagastryna 35
 Pepsyna 34–35
 Perystaltyka 1
 PET (*positron emission tomography*) 324
 Peutza-Jeghersa zespół 56(r), 77, 101, 105, 180(r)–181
 Peyera kępki 84(r)
 Pęcherzyk żółciowy 331(r)–333
 – – badanie ultrasonograficzne 247(r)
 – – guzy 346–353
 – – porcelanowy 338(r)
 – – uchylki 336
 PHG (*portal hypertensive gastropathy*) 291
 PH-metria 2, 4(r)
 Pień trzewny 80
 – – angiografia 72(r), 297(r)
 – – prawidłowy 248(r)
 Pierścień Kaysera-Fleischera 286, 289(r)
 – przełyku 25–26
 – Schatzky'ego 24(r)–25
 Pitylis 46(r)
 Plamy błękitne 101(r)
Plasmodium falciparum 283
 Plummera-Vinsona zespół 25
 Płat Riedla 246(r)
 Polip dwunastnicy 77–78
 – gruczolakowaty 59, 170–174
 – gruczolowy żołądka 57(r)–60
 – hamartomatyczny 56(r), 101(r)
 – hiperplastyczny 57(r), 182(r)
 – jelita grubego 169–174
 – limfoidalny 182(r)
 – łagodny i złośliwy, porównanie 176(r)
 – młodzieńczy 180(r)
 – wartowniczy 11, 23
 – zapalny 10(r)
 – złośliwy 171–172(r)
 – – jelita grubego 169(r)
 Polipektomia endoskopowa 171
 Polipowatość gruczolakowata 57(r)
 – – rodzinna 167, 174–180
 – młodzieńcza 105–106, 181
 – rodzinna mnoga 60

- Połączenie żołądkowo-przełykowe 7, 18, 33
 Porfirią skórna późna 308–309
 – wątrobowa 308
 Portografia przezwątrobową 29
 Proktografia 212–213
 Proktokolektomia 160(r)–161
 Promienica 143
 Proteza przełykowa 22(r)
 Protoporfirią 309
 Próba Mantoux 117
 Przełyk 1–31
 – atrezja 31
 – badanie radiologiczne z podwójnym kontrastem 19(r)
 – Barretta 3, 17–18, 21(r)
 – błoniastość 25–26
 – brodawczakowatość 23(r)
 – ciała obce 31
 – dziadka do orzechów 28
 – gruczolakorak 21(r)
 – obraz endoskopowy części środkowej 5(r)
 – oparzenie lugiem 16(r)
 – pierścienie 25–26
 – przedziurawienie, radiogram 17(r)
 – przegroda 23–24(r)
 – przewężenia 16–17
 – relacje anatomiczne 1(r)
 – uchylki 2–3
 – wrodzona nieprawidłowość 31(r)
 – wrzód 11
 – zarośnięcie 30(r)
 – zdjęcie z kontrastem 3(r)
 – zwieracz 1–2
 Przepona 7
 Przepuklina brzuszna zewnętrzna 113
 – o charakterze mieszanym 8(r)
 – odbytnicy 212(r)
 – okołoprzełykowa, zdjęcie z papką barytową 7–8(r)
 – pachwinowa 109(r)–110(r), 113–114
 – pępkowa 111(r), 114
 – pępowinowa 113
 – rozworu przełykowego 3, 7–9, 16(r)
 – udowa 111(r), 114
 – uwięźnięta 84
 – w bliźnie pooperacyjnej 114
 – wślizgowa 8(r)
 Przerost chłonny guzkowy 90–92
 Przestrzeń Dissego 250–252(r), 306, 312
 Przetoka jelitowo-skrzelną 132
 – pęcherzykowo-jelitowa 84
 – przełykowo-oskrzelowa 22(r)
 – tchawiczo-przełykowa 30(r)
 Przewężenia przełyku 17
 Przewód Santoriniego 222
 – wątrobowy 331(r)
 – Wirsunga 222, 244
 – żółtkowy 106
 Przykurcz Dupuytręna 286, 288
 PSC (*primary sclerosing cholangitis*) 159, 268, 345, 347
 Pseudopolipy 160
 Pseudouchyłki śródścienną 6(r)
 Pyloromiętoma 64
 Pyloroplastyka 64
- R**
 Radioterapia 17
 Rak bańki wątrobowo-trzustkowej 237–238
 – gruczolowy żołądka 23
 – jajnika 184(r)
 – jelita cienkiego 54, 101–102
 – kątnicy 173(r)
 – obrączkowy esicy 173(r)
 – odbytnicy 167–172(r)
 – okrężnicy 77, 158, 167–169, 185(r)
 – – stopnie zaawansowania 168(r)
 – pęcherzyka żółciowego 346–347, 350
 – płaskonabłonkowy kanału odbytu 217–218
 – płuc 16–17(r)
 – poprzecznicą 170(r)
 – prostaty 184(r)
 – przełyku 11, 18–23
 – – obraz endoskopowy 20(r)
 – – – histologiczny 20(r)
 – – płaskonabłonkowy 21(r)
 – – ultrasonografia endoskopowa 19(r)
 – – w TK 19(r)
 – – wczesny 23
 – – zaawansowany 23
 – przewodów żółciowych 347–349
 – rdzeniasty 173(r)
 – śluzowy 173(r)
 – śródśluzówkowy 176(r)
 – trzustki 234–237, 315(r)
 – wątrobowokomórkowy 273, 322–324
 – wątroby 325(r)
 – żołądka 43, 50(r), 52–56
 – – grzybiasty 51(r)
 – – klasyfikacja TNM 53(r)
 – – śródścienny, endoskopia 60(r)
 – – wczesny 53(r), 55, 66(r)
 Rakowiak 45(r), 100(r), 326, 329
 – jelita cienkiego 102–104
 – – krętego 99(r)
 – odbytnicy 183(r)
 – żołądka 60(r), 62
 Raynauda zespół 31
 Receptory dwunastnicze 36
 Recklinghausena choroba 183(r), 185
 Refluks żołądkowo-przełykowy 6(r), 10(r), 29
 – żółciowy 11
 Rektoskop 208(r)
 Rendu-Oslera-Webera zespół 78, 104–105(r), 108
 Resekcja żołądka 52(r)
 Reye'a zespół 309–310
 Riedla płat 246(r)
 Rogowacenie przełykowe 12(r)–14
 Ropień kulszowo-odbytniczy 206–207
 – okołodbytniczy 207(r)
 – wątroby 278–280
 Rozrusznik żołądkowy 35
 Rumień dłoniowy 287(r)
 – guzowaty 128(r)
 Rzęączka 215
 Rzucawka 314(r)
- S**
Salmonella typhi 115
 Santoriniego przewód 222
 Sarkoidoza 49, 263, 310
 Schatzky'ego pierścienia 24(r)–25
Schistosoma japonicum 140–141
 – *mansoni* 140
Schistosomatoza 140–141, 282–284
 Scyntygrafia 35, 295
 – z HIDA 248, 250
 Sekretyna 228(r)
 Shwachmana zespół 231
 Sigmoidoskopia 149, 193
 Sklerodermia 29–31
 Skleroterapia 11, 31
 Skręt jelita 197–198
 – kątnicy 196(r)
 – żołądka 63(r), 65–66
 Słoniowaczna sromu 214(r)
 Smółka 218
 Soda kaustyczna 17
- Spektrometr masowy 46
 SPEN (*solid and papillary epithelial neoplasm*) 237(r)
 Splenoportografia 248(r), 296(r)
 Splenoportogram 237(r)
 Splot trzewny 34
 Sprue tropikalna 127(r)–129
 Staw kolanowy, artropatia 129
 Stłuszczenie wątroby 269(r)–270
 Stolce tłuszczowe 86(r), 240
 Strefy Loosera-Milkmana 87
Strongyloides stercoralis 122
Strongyloidiasis 122–123
 Sulfomucyna 58
 Sulfonamidy 271(r)
 Szankier odbytu 214(r)
 Szczelina odbytu 205
 Szpiczak 308(r)
- Ś**
 Śluz 34–35
 Śluzak rzekomy otrzewnej 190(r), 193
 Środki antykoncepcyjne doustne 273
 Śródpiersie 1
 Świąd 258
- T**
Taenia saginata 124(r)–125
 – *solium* 125
 Tasiemiec bąblowcowy 280–281(r)
 – karłowaty 126
 – nieuzbrojony 124(r)–125
 – uzbrojony 125
 Technika chromatografii 88
 – podwójnego kontrastu 9(r)
 Teleangiektazje 104–105(r), 108, 286–288
 Test histaminowo-pentagastrynowy 35
 – oddechowy 47(r)
 – – glukoźowo-wodorowy 107
 – – laktuloźowo-wodorowy 107
 – – soli żółciowych 107
 – sekretynowy 228
 Tetracykliny 271(r)
 Tęgoryjec 122–123
 Tętniak aorty 17
 Tętnica Drummonda 112–114
 – krezkowa 135–136
 Tłuszczak okrężnicy 183(r)
 Tłuszczakowatość jelita cienkiego 104–105
 Tomografia komputerowa 85
 – – klatki piersiowej 1(r)
 Torbiel bąblowcowa 282–283(r)
 – przewodu żółciowego wspólnego 339
 – trzustki nowotworowa 232–233
 – – prawdziwa 232–234
 – – rzekoma 231–232
 – wątroby 299–301, 317(r)
 – włosowa 208–209
 Torbielakogruzołak przełyku 22(r)
 – surowiczy trzustki 233–234(r)
 Torotrast 274
 Treitza więzadło 70, 101
Treponema pallidum 215
 Trichobezoar 67
Trichuris trichiura 123
 Trombocytopenia 43(r)
Tropheryma whipplei 120
Trypanosoma cruzi 26, 143
 Trzustka 221–242
 – dwudzielna 224(r)
 – guzy wewnątrzwydzielnicze 236–237
 – martwica 226(r)
 – pęknięcie 226(r)
 – pierścieniowata 225(r)

- prawidłowa, budowa histologiczna 223(r)
 - - obraz ultrasonograficzny 221(r)
 - rozwój embrionalny 221-223
 - torbielakogruczolak surowiczy 233-234(r)
 - wapniejąca 231
 - TTGA (*tissue transglutaminase*) 86
 - Turcota zespół 180
 - Twardzina układowa 3, 28(r)-31, 104(r), 108, 185(r)
- U**
- Uchylek dwunastnicy 76(r)-77
 - gardłowy 5(r)
 - Meckela 102(r)-103, 106, 109
 - nadprzeponowy 2, 5(r)
 - odwrócony 186(r)
 - poinfekcyjny 2
 - śródścienny 6(r)
 - z pociągania 5(r)
 - Zenkera 2, 5(r)
 - żołądka 61-63
 - Uchylkowatość jelita cienkiego 107-108
 - poprzeczny 184(r)
 - Układ APUD 36(r)
 - wrotny 249(r)
 - Ultrasonografia endoskopowa 61, 169
 - Ureaza bakteryjna 43
 - Uszkodzenie Mallory'ego-Weissa 8(r)
- V**
- Vatera brodawka 16, 60, 69, 76, 79(r)-80, 224, 244, 331(r), 338
 - Von Willebranda czynnik 108
- W**
- Wagotomia pniowa 64(r)
 - Wapń 332
 - Watermelon stomach* 49, 52
 - Wątroba a AIDS 268-269
 - anatomia czynnościowa 249-252
 - gruczolaki 319-320
 - guzy u dzieci 327-328
 - obraz laparoskopowy 250(r)
 - prawidłowa 243-244(r)
 - - obraz ultrasonograficzny 244(r)
 - przerzuty nowotworowe 324-329
 - stłuszczenie u ciężarnych 309
 - tomografia komputerowa 245(r)
 - torbiele 319
 - ukrwienie 243-249
 - uszkodzenia polekowe 272-274
 - - pourazowe 316(r)-317
 - w gruźlicy 266(r)
 - - kile wrodzonej 267(r)
 - wielotorbielowata 318(r)
 - włóknienie wrodzone 299-301
 - zakażenia grzybicze 264
 - - pasożytnicze 280-284
 - ziarniniakowa 263
 - Wątrobiak zarodkowy 330(r)
 - Weila choroba 263
 - Wenografia wątrobowa 313
 - Wenogram żył wątrobowych 248(r)
 - Wernera-Morrisona zespół 236
 - Werotoksyna 137
 - Węgorzycza 122-123
 - Wgłobienie 196-198
 - Whipple'a choroba 119-121
 - Więzadło Trietza 70, 101
 - Wilsona choroba 271, 286, 289(r), 303, 306
 - Wirsunga przewód 222, 244
 - Wirus Epsteina-Barr 16, 98, 261
 - Wirusy hepatotropowe 259-261
 - Witamina B₁₂ 34, 43, 107, 128, 130
- K 85, 240
 - Włosogłowczyca 123-124
 - Włóknienie torbielowate 239-242
 - Wodobrzusze 49, 286, 288-289(r)
 - Wrzód dwunastnicy 70-73
 - - powikłania 73-75
 - kanału odźwiernika 42(r)
 - przełyku 11
 - trawienny, obraz endoskopowy 42(r)
 - żołądka 36-41
 - - powikłania 38-41
 - - przewlekły 40(r)
 - Wstrząs 314
 - Wymioty 80, 83
 - chłustające 74, 79(r)
 - kałowe 83
 - krwawe 11, 40, 58(r)
 - Wypadanie odbytnicy 211
 - Wytrzewienie wrodzone 109(r), 113
- X**
- Xanthelasmata* 258
 - Xanthomata* 258
- Y**
- Yersinia enterocolitica* 115-116
 - *pseudotuberculosis* 115-116
- Z**
- Zaburzenia rozwojowe tętniczo-żylny 317
 - Zapalenie dróg żółciowych 342-345
 - - - pierwotne stwardniające 159, 345
 - dwunastnicy 74-77
 - gruczolów potowych ropne 209
 - jelit gruźlicze 117-118
 - jelita cienkiego i okrężnicy powodujące martwicę 147-148
 - - - wrzodziejące 97-98
 - - grubego gruźlicze 142(r)
 - - - wrzodziejące 151-161
 - okrężnicy amebowe 137-140
 - - kolagenowe 161-164
 - - krwotoczne 137
 - - limfocytowe 160(r)
 - - niedokrwienne 162(r)-166
 - - nieokreślone 161
 - - piorunujące 155
 - - popromienne 165-166
 - - powikłania 157-159
 - - rzekomoblioniaste 146-147
 - - wywołane wirusem cytomegalii 144-145
 - - zakaźne 136-146
 - otrzewnej 40, 73, 161(r)
 - pęcherzyka żółciowego 335-336
 - przełyku 9-11, 23(r)
 - - chemiczne 10(r)
 - - cytomegalowirusowe 14(r)
 - - grzybicze 12(r)
 - - infekcyjne 11-16
 - - klasyfikacja 8(r)
 - - krwotoczne 10(r)
 - - martwicze 23
 - - opryszczkowe 12(r)-13
 - - refluksowe 9(r)
 - skóry opryszczkowate 90(r)
 - tęczówki oka 128(r), 131
 - trzustki 223-233
 - - ostre 224-227
 - - powikłania 231
 - - przewlekłe 226-230
 - - wapniejące 228-229(r)
 - uchylka jelita 187(r)
 - wątroby 49(r), 259-271
 - - alkoholowe 269-272
 - - bakteryjne 262-264
 - - noworodków 274
 - - ostre, przebieg naturalny 276(r)
 - - przewlekłe 274-278
 - - toczniowe 274
 - - typu A 259
 - - - B 259, 276(r)
 - - - C 259-260
 - - - D 260
 - - - E 260
 - - wirusy wywołujące 264(r)
 - - z plamicą przy hipoprotrombinemii 313(r)-314
 - - ziarniniakowe 266(r)
 - - zrazikowe 261(r)
 - wyrostka robaczkowego 188-192
 - zbiornika jelitowego 160(r)
 - żołądka 41-51
 - - autoimmunologiczne, obraz mikroskopowy 45(r)
 - - chemiczne 44(r)
 - - eozynofilowe 47(r)
 - - klasyfikacja Sydney 43(r)
 - - krwotoczne 43(r)
 - - limfocytowe 48(r)
 - - nadzerkowe ostre 44(r)
 - - niedokrwienne 49(r)
 - - oportunistyczne 47
 - - ostre 42
 - - przerostowe 50(r)
 - - przewlekłe 42-46
 - - zanikowe 45(r), 60(r)
 - - ziarniniakowe 48(r)-49
 - Zaparcie przewlekłe 200-201
 - Zapis pH-metryczny 6(r)
 - Zasadowica metaboliczna 74
 - Zastawka Houstona 210
 - Zatoki Aschoffa-Rokitansky'ego 336
 - włosowe 209(r)
 - Zator tętniczy 114
 - Zawał tętniczy 315
 - wątroby 314(r)
 - Zbiornik jelitowy 161
 - kontrastu barytowego 39(r)
 - okrężniczo-odbytowy 200(r)
 - Zenkera uchylek 2, 5(r)
 - Zespolenie żołądkowo-czce 58(r), 65(r)
 - Zespół Barretta 17(r)
 - Bassena-Kornzweiga 94
 - białych paznokci 286
 - Budda-Chiariego 243, 245(r), 310(r)-313
 - Cowdena 180(r)-181
 - Criglera-Najjara 257(r)
 - Cronkhite'a-Canady 179(r)-181
 - Dieulafoya 40
 - Dubina-Johnsona 257(r)-258
 - Ehlersa-Danlosa 105(r)
 - Felty 321
 - Gardnera 178
 - Gilberta 252
 - izolowanego owrzodzenia odbytnicy 210-211(r)
 - jelita drażliwego 64, 112
 - Klipple-Trenaunaya-Webera 195(r), 197
 - Ladda 113
 - Mallory'ego-Weissa 9
 - Mirizziego 346
 - Ogilviego 201
 - opadania krocza 211-212
 - pachwinowy 214
 - Patersona-Browna-Kelly'ego 25
 - Peutza-Jeghersa 56(r), 77, 101, 105, 180(r)-181
 - Plummera-Vinsona 25
 - płciowo-odbytowo-odbytowy 214
 - rakowiaka 100(r), 103

– Raynauda 31
 – Rendu-Oslera-Webera 78, 104–105(r), 108
 – Reye'a 309–310
 – Shwachmana 231
 – splenomegalii tropikalnej 283
 – Turcota 180
 – ucisku pnia trzewnego 80
 – wątrobowo-nerkowy 294
 – Wernera-Morrisona 236
 – wypadania błony śluzowej 210
 – złęgo wchłaniania 86, 95, 97, 107, 121
 – Zollingera-Ellisona 49, 51, 70, 72(r), 236, 327
 Zgięcie wątrobowe 135
 Ziarniniak wątroby 268(r), 310(r)
 – weneryczny 214
 Zimnica 283–284
 Zmiany popromienne 51
 Zollingera-Ellisona zespół 49, 51, 70, 72(r), 236, 327

Związki hepatotoksyczne 271(r)
 Zwieracz gardła dolny 5(r)
 Zwióknienie torbielowate 308(r)

Ż

Żelazo 108, 122, 130, 285, 303
 Żołądek 33–67
 – anatomia prawidłowa 33
 – ciała obce 66–67
 – guz podścieliskowy 58(r)
 – kaskadowy 34(r), 66
 – obraz endoskopowy 33
 – odwrócony 63(r)
 – pooperacyjny 67
 – prawidłowy 33–36
 – resekcja Billrotha 58(r)
 – stany przednowotworowe 56–60
 – wpust, obraz endoskopowy 33

– wrzód 36–41
 – zapalenie 41–51
 Żółć 258
 Żółtaczka 252–258, 309, 326, 340, 346
 – zaporowa 234, 237–238
 Żółtaki 256(r), 258
 Żyłki dwunastnicy 78(r)
 – odbytnicy 291, 294(r)
 – okrężnicy 195(r), 197
 – przełyku 11, 29(r), 31, 290–292
 – żołądka 50(r)
 Żyła czcza dolna 313
 – wrotna 29(r), 245
 – – badanie dopplerowskie 296(r)
 – – zakrzepica 315(r)
 – żołądkowa 29(r)
 Żyły układu wrotnego, zamknięcie światła 314(r)–315